

Rolnummers 6153 en 6294
Arrest nr. 113/2016 van 22 september 2016

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg Luik, afdeling Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en E. De Groot, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging*

a. Bij vonnis van 13 januari 2015 in zake M.G. (burgerlijke partij), J.B. (beklaagde) en het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds (vrijwillig tussenkomende partij), waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 11 februari 2015, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Luik, afdeling Luik, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het bepaalt dat de vrijgesproken beklagde recht heeft op een rechtsplegingsvergoeding ten laste van de burgerlijke partij die hem rechtstreeks heeft gedagvaard, maar uitsluit dat de in het geding vrijgesproken beklagde recht heeft op een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep ten laste van de burgerlijke partij die, hoewel zij hem niet rechtstreeks heeft gedagvaard, niettemin hoger beroep heeft ingesteld bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie ? ».

b. Bij vonnis van 6 oktober 2015 in zake de nv « Kuehne + Nagel » en anderen, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 12 november 2015, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Luik, afdeling Luik, de volgende prejudiciële vraag gesteld:

« Schendt artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het bepaalt dat de vrijgesproken beklagde en de persoon die burgerrechtelijk aansprakelijk is voor hem, recht hebben op een rechtsplegingsvergoeding ten laste van de burgerlijke partij die hen rechtstreeks heeft gedagvaard, maar uitsluit dat de in het geding vrijgesproken beklagde en de persoon die burgerrechtelijk aansprakelijk is voor hem, recht hebben op een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep ten laste van de burgerlijke partij die, hoewel zij hen niet rechtstreeks heeft gedagvaard, niettemin hoger beroep heeft ingesteld bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie ? ».

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 6153 en 6294 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Schaffner, advocaat bij de balie te Brussel, heeft memories ingediend.

Bij beschikking van 2 juni 2016 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers F. Daoût en T. Merckx-Van Goey te hebben gehoord, beslist dat de zaken in staat van wijzen zijn, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij de Ministerraad binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 29 juni 2016 en de zaken in beraad zullen worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, zijn de zaken op 29 juni 2016 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen

Zaak nr. 6153

Bij de Rechtbank van eerste aanleg Luik wordt hoger beroep ingesteld door de burgerlijke partij M.G., van wie de burgerlijke vordering betrekking heeft op een ongeval met materiële schade waaraan J.B. zich schuldig zou hebben gemaakt. Die laatste werd vervolgd voor de Politie rechtbank Luik op initiatief van het openbaar ministerie, en M.G. heeft zich burgerlijke partij gesteld op de zitting van 30 oktober 2012. De Politie rechtbank Luik heeft J.B. strafrechtelijk definitief veroordeeld wegens het ontbreken van een verzekering en van een inschrijving, maar heeft hem op grond van twijfel vrijgesproken van de verkeersinbreuken en een vluchtmisdrijf. De burgerlijke partij heeft tegen dat vonnis hoger beroep ingesteld, dat niet is voorafgegaan, noch is gevolgd door de openbare partij.

De verwijzende rechter stelt meteen vast dat alleen de burgerlijke bepalingen van het bestreden vonnis bij hem aanhangig worden gemaakt. Hij oordeelt vervolgens dat er twijfel is over het bestaan van een fout van J.B., en hij bevestigt het vonnis waartegen hoger beroep werd ingesteld.

Wat de kosten betreft, verzoeken J.B. en de vrijwillig tussenkomende partij, het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds (hierna : B.G.W.F.), om de veroordeling van M.G. in de kosten.

De verwijzende rechter wijst erop dat uit artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering volgt dat, in de regel, de vrijgesproken beklagde geen recht heeft op een rechtsplegingsvergoeding ten laste van de burgerlijke partij wanneer deze niet zelf de strafvordering heeft ingeleid via een rechtstreekse dagvaarding. Te dezen heeft de burgerlijke partij echter, hoewel zij niet rechtstreeks heeft gedagvaard maar zich alleen maar burgerlijke partij heeft gesteld op de zitting van de eerste rechter, een hoger beroep ingesteld dat niet is voorafgegaan, noch is gevolgd door de openbare partij. J.B. verzoekt enkel om de rechtsplegingsvergoeding verbonden aan die beroepsprocedure.

De verwijzende rechter is van mening dat de situatie van de burgerlijke partij die een beklagde rechtstreeks dagvaardt en die van de burgerlijke partij die als enige een hoger beroep instelt, zonder identiek te zijn, voldoende vergelijkbaar zijn om de vraag te doen rijzen van de eventuele discriminatie van de beklagde die al dan niet een rechtsplegingsvergoeding zou kunnen verkrijgen, naargelang de burgerlijke partij het geding inleidt in eerste of in tweede aanleg. Hij beslist dan ook om de bovenvermelde prejudiciële vraag te stellen.

Zaak nr. 6294

Bij de Rechtbank van eerste aanleg Luik wordt hoger beroep ingesteld door de burgerlijke partij H.B., van wie de burgerlijke vordering betrekking heeft op een ongeval met materiële schade waaraan C.I. zich schuldig zou hebben gemaakt.

De verwijzende rechter doet opmerken dat, op de dag van de burgerlijkepartijstelling, de strafvordering was verjaard en dat het vonnis van de Politie rechtbank Luik moet worden vernietigd omdat die laatste niet bevoegd is om zich uit te spreken over een burgerlijke vordering wanneer de strafvordering is vervalLEN.

De burgerrechtelijk aansprakelijke vennootschap verzoekt om de veroordeling van H.B. tot de kosten.

De verwijzende rechter doet opmerken dat uit artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering volgt dat, in de regel, de beklagde die wordt vrijgesproken geen recht heeft op een rechtsplegingsvergoeding ten laste van de burgerlijke partij wanneer deze niet zelf de strafvordering heeft ingeleid via een rechtstreekse dagvaarding. Te dezen heeft de burgerlijke partij echter, hoewel zij niet rechtstreeks heeft gedagvaard maar zich alleen maar burgerlijke partij heeft gesteld op de zitting voor de eerste rechter, een hoger beroep ingesteld dat niet is voorafgegaan, noch is gevolgd door de openbare partij.

De verwijzende rechter is van mening dat de situatie van de burgerlijke partij die een beklagde en/of diens burgerrechtelijk aansprakelijke rechtstreeks dagvaardt en die van de burgerlijke partij die als enige een hoger beroep instelt, zonder identiek te zijn, voldoende vergelijkbaar zijn om de vraag te doen rijzen bij een eventuele discriminatie van de beklagde en diens burgerrechtelijk aansprakelijke, die al dan niet een rechtsplegingsvergoeding zouden kunnen verkrijgen, naargelang de burgerlijke partij het geding inleidt in eerste of in tweede aanleg. Hij beslist dan ook om de bovenvermelde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de Ministerraad

Zaak nr. 6153

A.1. De Ministerraad wijst in de eerste plaats erop dat alleen het tweede lid van artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering in de onderhavige zaak in het geding is.

A.2. De Ministerraad wijst vervolgens erop dat, ook al bevinden zij zich in verschillende omstandigheden wat het initiatief tot de strafvordering betreft, en in procedures van verschillende aanleg, men kan aannemen dat de twee categorieën van personen die in de prejudiciële vraag worden vergeleken, zich in voldoende vergelijkbare situaties bevinden.

Het verschil in behandeling berust overigens op een objectief criterium van onderscheid, te weten de wijze waarop de strafvordering wordt ingesteld. De eerste categorie van vergeleken personen maakt het voorwerp uit van een strafvordering waarvan het initiatief berust op een rechtstreekse dagvaarding door een burgerlijke partij. De tweede categorie van vergeleken personen maakt het voorwerp uit van een strafvordering die niet werd ingesteld via een rechtstreekse dagvaarding door een burgerlijke partij, ook al heeft die laatste hoger beroep ingesteld tegen het vrijsprekend vonnis dat in eerste aanleg is uitgesproken, zonder te zijn voorafgegaan, noch gevolgd door het openbaar ministerie.

De Ministerraad onderzoekt vervolgens of het verschil in behandeling een legitiem doel nastreeft en of de aangenomen maatregel pertinent is. Hij wijst erop dat de problematiek van de toepassing van het systeem van de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat in het kader van de strafprocedures werd onderzocht tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat. Op grond van de parlementaire voorbereiding van die wet en het arrest van het Hof nr. 182/2008 van 18 december 2008, wijst de Ministerraad erop dat het doel dat de wetgever nastreefde toen hij het systeem van de verhaalbaarheid uitbreidde tot de verhouding tussen de beklaagde en de burgerlijke partij, zeker legitiem is. Het gedeeltelijke karakter van de uitbreiding van de verhaalbaarheid in strafzaken werd overigens gerechtvaardigd in de parlementaire voorbereiding, zoals het Hof in herinnering heeft gebracht in zijn arrest nr. 182/2008. De Ministerraad herinnert ook aan het arrest van het Hof nr. 174/2013 van 19 december 2013. Volgens de Ministerraad is het pertinente karakter van de maatregel tot gedeeltelijke uitbreiding afdoende verantwoord, vermits het erom gaat de verantwoordelijkheid voor het op gang brengen van de strafvordering en bijgevolg voor de procedurekosten die werden gedaan door de vervolgte beklaagde, te laten wegen op de burgerlijke partij aan wie men de oorsprong van die strafvordering kan toeschrijven.

A.3. Wat betreft het verschil in behandeling dat het voorwerp uitmaakt van de prejudiciële vraag, verwijst de Ministerraad naar de redenering van het Hof van Beroep te Luik in een arrest van 2 februari 2009, en naar de redenering van verschillende auteurs in de rechtsleer. De Ministerraad besluit dat het onderzochte verschil in behandeling gerechtvaardigd blijft. Dat verschil in behandeling als discriminerend beschouwen en de burgerlijke partij, als enige appellante tegen een vrijsprekend vonnis na afloop van een strafprocedure waartoe zij niet het initiatief heeft genomen, verplichten om aan de beklaagde een rechtsplegingsvergoeding te betalen indien zij in hoger beroep in het ongelijk wordt gesteld, zou daarentegen erop neerkomen dat haar legitieme recht om een beslissing van eerste aanleg te laten onderzoeken door een hoger rechtscollege – wat de essentie zelf is van het gewone rechtsmiddel dat wordt gevormd door het hoger beroep – op een ongerechtvaardigde manier wordt beperkt. De Ministerraad besluit dat de prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord.

Zaak nr. 6294

A.4. De Ministerraad wijst erop dat de prejudiciële vraag die in de zaak nr. 6294 is gesteld en de vraag die is gesteld in de zaak nr. 6153 van dezelfde verwijzende rechter uitgaan. De vragen zijn identiek onder het enige voorbehoud dat, in de zaak nr. 6294, de verwijzende rechter de woorden « en zijn burgerrechtelijk aansprakelijke » heeft toegevoegd na de woorden « vrijgesproken beklagde ».

De Ministerraad is van mening dat die toevoeging het antwoord op de prejudiciële vraag niet wijzigt. Uit de rechtspraak van het Hof volgt dat de vrijgesproken beklagde en diens burgerrechtelijk aansprakelijke op dezelfde manier moeten worden behandeld in het kader van de toepassing van artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, meer bepaald ten opzichte van de mogelijkheid, voor de burgerrechtelijk aansprakelijke, om het voordeel van een rechtsplegingsvergoeding te verkrijgen ten laste van de burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk wordt gesteld. De Ministerraad baseert zich in dat verband op het arrest van het Hof nr. 74/2009 van 5 mei 2009.

Rekening houdend met die rechtspraak en met de daaropvolgende wijziging van het tweede lid van artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, is de Ministerraad van mening dat de burgerrechtelijk aansprakelijke partij en de vrijgesproken beklagde niet verschillend moeten worden behandeld, ongeacht of de vergelijking wordt gemaakt vanuit het oogpunt van de mogelijkheid, voor de vrijgesproken beklagde en diens burgerrechtelijk aansprakelijke, om een rechtsplegingsvergoeding te verkrijgen ten laste van de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard, dan wel vanuit het oogpunt van de onmogelijkheid, voor de vrijgesproken beklagde en diens burgerrechtelijk aansprakelijke, om een rechtsplegingsvergoeding te genieten ten laste van de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij wanneer die laatste, zonder rechtstreeks te hebben gedagvaard, hoger beroep heeft ingesteld bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie.

Bovendien berust het verschil in behandeling op de wijze waarop de strafvordering wordt ingesteld, en niet op een mogelijk verschil in beoordeling wat de situatie van de vrijgesproken beklagde en van diens burgerrechtelijk aansprakelijke betreft.

De Ministerraad neemt vervolgens de redenering over die hem in de zaak nr. 6153 heeft gebracht tot het besluit dat de gestelde prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord.

- B -

B.1.1. Artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 « betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat », en gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 21 februari 2010 « tot wijziging van de artikelen 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en 162*bis* van het Wetboek van strafvordering », bepaalt :

« Ieder veroordelend vonnis, uitgesproken tegen de beklagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, veroordeelt hen tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek.

De burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk wordt gesteld, zal veroordeeld worden tot het aan de beklagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon betalen van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek. De vergoeding wordt bepaald door het vonnis ».

B.1.2. Het voormelde artikel 3 van de wet van 21 februari 2010, waarbij de woorden « en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon » in het tweede lid van artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering werden ingevoegd, is nog niet in werking getreden.

Die woorden werden ingevoegd ingevolge het arrest nr. 74/2009, waarbij het Hof heeft vastgesteld dat artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering onbestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het de strafrechter niet toestaat aan de burgerrechtelijk aansprakelijke partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen ten laste van de in het ongelijk gestelde rechtstreeks dagende burgerlijke partij. Vermits de in dat arrest gedane vaststelling van de lacune is uitgedrukt in voldoende nauwkeurige en volledige bewoordingen die toelaten artikel 162*bis*, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering op een grondwettige wijze toe te passen, kan elke rechter - in afwachting van de inwerkingtreding van artikel 3 van de wet van 21 februari 2010 - een einde maken aan de in dat arrest door het Hof vastgestelde ongrondwettigheid door een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen aan de burgerrechtelijk aansprakelijke partij ten laste van de in het ongelijk gestelde rechtstreeks dagende burgerlijke partij.

B.2. In de prejudiciële vragen wordt aan het Hof gevraagd of artikel 162*bis*, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre die bepaling een rechtsplegingsvergoeding toekent aan de vrijgesproken beklagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon, ten laste van de burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk is gesteld, maar geen rechtsplegingsvergoeding toekent aan de in eerste aanleg vrijgesproken beklagde noch aan de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon, ten laste van de burgerlijke partij die niet rechtstreeks heeft gedagvaard maar hoger beroep heeft ingesteld bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie.

B.3.1. De rechtsplegingsvergoeding is « een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij » (artikel 1022, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij artikel 7 van de wet van 21 april 2007).

B.3.2. De rechtsplegingsvergoeding waarvan sprake is in de in het geding zijnde bepaling, heeft alleen betrekking op de burgerlijke vordering, namelijk de vordering voor het herstel van de schade veroorzaakt door een misdrijf.

De in het geding zijnde bepaling strekt dus ertoe ten laste van de burgerlijke partij die een dergelijke vordering door een rechtstreekse dagvaarding voor het vonnisgerecht heeft ingesteld, alle of een deel van de kosten en erelonen van de advocaat te leggen die een persoon die uiteindelijk is vrijgesproken dan wel de burgerrechtelijk aansprakelijke moet betalen in het kader van de strafvordering die door die burgerlijkepartijstelling op gang is gebracht. De burgerlijke partij die niet rechtstreeks heeft gedagvaard maar die haar vordering heeft doen aansluiten bij de door het openbaar ministerie ingestelde strafvordering, kan daarentegen niet worden veroordeeld tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding aan de vrijgesproken beklagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke.

De situatie van de vrijgesproken beklagde en van de burgerrechtelijk aansprakelijke varieert dus op het vlak van de verhaalbaarheid naargelang zij worden vervolgd op initiatief van de burgerlijke partij dan wel van het openbaar ministerie : in het eerste geval kunnen zij de verhaalbaarheid genieten en in het tweede geval niet.

B.4. De in het geding zijnde bepaling maakt deel uit van een geheel van maatregelen die beantwoorden aan de zorg « dat men de rechtsonderhorigen die het herstel vragen van een schade voor een burgerlijke of een strafrechtelijke jurisdictie op gelijke voet zou behandelen » (*Parl. St.*, Senaat, 2006-2007, nr. 3-1686/4, pp. 6 en 8; *ibid.*, nr. 3-1686/5, p. 32; *Parl. St.*, Kamer, 2006-2007, DOC 51-2891/002, p. 5). De bij de in het geding zijnde bepaling voorgeschreven veroordeling is verantwoord door het gegeven dat het de burgerlijke partij, en niet het openbaar ministerie, is die « de strafvordering [...] op gang heeft gebracht », zodat zij voor die vordering « aansprakelijk » moet worden geacht « ten aanzien van de beklagde » (*Parl. St.*, Senaat, 2006-2007, nr. 3-1686/4, p. 8; *Parl. St.*, Kamer, 2006-2007, DOC 51-2891/002, p. 6).

Ten aanzien van de situatie van de vrijgesproken beklagde of van de inverdenkinggestelde die een buitenvervolginstelling geniet, wordt in de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde bepaling voorts gepreciseerd :

« Overeenstemmend met het advies van de ordes van advocaten en van de Hoge Raad voor de Justitie, zal de verhaalbaarheid trouwens ook niet aan bod komen in de betrekkingen tussen de beklagde en de Staat, die wordt vertegenwoordigd door het openbaar ministerie. Er moet op gewezen worden dat het openbaar ministerie, door vervolging in te stellen, het

algemeen belang vertegenwoordigt en derhalve niet op één lijn kan worden gesteld met een burgerlijke partij die de strafvordering alleen in gang zou zetten om een privébelang te verdedigen » (*Parl. St.*, Kamer, 2006-2007, DOC 51-2891/002, pp. 6-7).

B.5.1. Wegens de opdracht die aan het openbaar ministerie is toegewezen, vermocht de wetgever redelijkerwijs ervan uit te gaan dat een regeling volgens welke een rechtsplegingsvergoeding automatisch verschuldigd zou zijn telkens als zijn vordering zonder gevolg blijft, niet tot het openbaar ministerie diende te worden uitgebreid.

B.5.2. Gelet op hetgeen voorafgaat, is het eveneens verantwoord dat de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij niet wordt veroordeeld tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan de vrijgesproken beklagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke wanneer zij zich ertoe heeft beperkt haar vordering te doen aansluiten bij een door het openbaar ministerie ingestelde strafvordering.

Immers, de wetgever vermocht redelijkerwijs ervan uit te gaan dat, in die hypothesen, zelfs wanneer de burgerlijke partij in haar aanspraken in het ongelijk wordt gesteld, zij niet verantwoordelijk moest worden geacht voor de vervolgingen tegen de beklagde (*Parl. St.*, Senaat, 2006-2007, nr. 3-1686/5, p. 33).

Die gevallen verschillen van die van een voor de burgerlijke rechter ingestelde procedure, die, ongeacht de wijze waarop zij is ingesteld, nooit een vordering is die aansluit bij een strafvordering die door het openbaar ministerie op gang is gebracht.

Het is dus verantwoord dat de burgerlijke partij slechts tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding aan de vrijgesproken beklagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke wordt veroordeeld wanneer zij zelf de strafvordering op gang heeft gebracht.

B.6. Om de prejudiciële vragen te beantwoorden dient het Hof nog na te gaan of de in het geding zijnde bepaling bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij geen rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep toekent aan de in eerste aanleg vrijgesproken beklagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke, ten laste van de burgerlijke partij die, hoewel zij niet zelf de strafvordering op gang heeft gebracht, hoger beroep heeft ingesteld bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie.

B.7. De burgerlijke partij die als enige hoger beroep instelt tegen een vrijsprekend vonnis wanneer de strafvordering werd ingesteld door het openbaar ministerie, neemt het initiatief tot een nieuwe aanleg, ook al heeft zij niet het initiatief genomen tot de in eerste aanleg ingestelde vordering en heeft zij haar initiële vordering bij de strafvordering doen aansluiten. Zij oefent op die manier een recht uit dat haar eigen is, namelijk het recht om haar zaak opnieuw te laten beoordelen door een hoger rechtscollege.

Aangezien het openbaar ministerie geen hoger beroep heeft ingesteld, sluit de vordering van de burgerlijke partij in hoger beroep niet meer aan bij een vordering die op gang is gebracht wegens het algemeen belang, maar strekt zij uitsluitend tot de verdediging van een privébelang. Zij ligt dus aan de oorsprong van de kosten en erelonen van een advocaat die zijn gemaakt voor de procedure in hoger beroep.

De in het geding zijnde bepaling, die ten gunste van de vrijgesproken beklaagde en de burgerrechtelijk aansprakelijke een rechtsplegingsvergoeding ten laste legt van de burgerlijke partij die een vordering instelt door middel van een rechtstreekse dagvaarding, zonder ze ten laste te leggen van de burgerlijke partij die, zonder daarin te worden voorafgegaan of gevolgd door het openbaar ministerie, hoger beroep instelt tegen een vonnis dat is gewezen op een strafvordering ingesteld door het openbaar ministerie ten gunste van de vrijgesproken beklaagde en de burgerrechtelijk aansprakelijke, is niet redelijk verantwoord.

B.8. Aangezien de in B.7 gedane vaststelling van de lacune is uitgedrukt in voldoende nauwkeurige en volledige bewoordingen die toelaten de in het geding zijnde bepaling toe te passen met inachtneming van de referentienormen op grond waarvan het Hof zijn toetsingsbevoegdheid uitoefent, staat het aan de verwijzende rechter een einde te maken aan de schending van die normen.

B.9. De prejudiciële vraag dient bevestigend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

In zoverre het de strafrechter niet toestaat aan de vrijgesproken beklaagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep toe te kennen ten laste van de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij die, bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie, hoger beroep heeft ingesteld tegen een vrijsprekend vonnis dat is gewezen op een door het openbaar ministerie ingestelde vordering, schendt artikel 162*bis*, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 22 september 2016.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels